

Sallan tiedotuslehti 4 / 2019

www.salla.fi/Kotosallalehti

**Kansalaisopisto
tulevaisuuden
sivistyskuntaa
rakentamassa**

sivu 3

**Sallan
uusia kasvoja**

sivu 5

**Joulun ekovinkit
ja kierrätysohjeet**

sivu 8

**Kirjaston ja
museon vinkit
pukinkonttiin**

sivu 10-11

Pääkirjoitus

Vuosikymmen vaihtuu ja Sallan kunnan tulevaisuus näyttää monessa suhteessa hyvin valoisalta ja mielenkiintoiselta. Riippumatta kuntakentän haasteista ja käynnissä olevien isojen uudistusten aikatauluista ja lopputuloksista, olemme tehneet itse pitkälle tulevaisuuteen suuntaavia määrätietoisia kehittämisspätöksiä. Näihin kuuluu sekä vahvoja valtuuston strategisia linjauksia että konkreettisia toimenpiteitä kunnan toimintojen ja palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa. Vastaavasti on panostettu vahvasti elinkeinojen edistämiseen ja luotu edellytyksiä monin eri tavoin kunnan elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin vahvistamiseen.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma on laadittu siten, että peruspalvelut turvataan laadukkaina ja niiden kehittämiseksi tehdään vahvaa yhteistyötä yritysten ja järjestöjen kanssa. Kuntalaisten aktivointia ja osallistumisen sujuvuutta parannetaan edelleen. Vuoden 2020 alkupuolella käyttöönotettavat uudet nettisivut parantavat osaltaan näitä asioita.

Yritykset ja yhdistykset ovat merkittävä voimavara kunnan tehtävien tuottamisessa. Elinvoimaa ja hyvinvointia rakennetaan jo vakiintuneella hyvällä verkostomaisella yhteistyöllä. Konkreettisenä toimenpiteenä on uuden Sallan innovaatiomallin rakentaminen ja siihen tueksi on haettu EAKR – hanketta Lapin liitolta. Toimintamallilla ja mahdollisella siihen liittyvällä hankkeella panostetaan hoiva- ja hyvinvointialan yritystoiminnan, työpaikkojen lisäämiseen sekä kunnan, yritysten ja kolmannen sektorin (public-private) yhteistyön konkreettiseen vahvistamiseen.

Työvoiman riittävyys on kasvava haaste myös meillä. Uusia ja vapautuvia työpaikkoja syntyy eri elinkeinosektoreille joko suoraan taikka eläköitymisen kautta. Avautuvat työpaikat mahdollistavat uusien asukkaiden ja perheiden muuttoa Sallaan. Kilpailtaessa työntekijöistä ja asukkaista muuttopäätöksiin vaikuttavia tekijöitä on lukuisia. Kunnan imago ja houkuttelevuus asuinpaikana koostuu mm. kunnan julkisten ja yksityisten palvelujen laadusta, asuntojen saatavuudesta, yhteisön henkisestä tilasta (Me-henki), suhtautumisesta ulkopuolelta tuleviin ja myös puhtaasti taloudellisista kysymyksistä: elämisen kustannukset, verotuksen taso, molempien puolisoitten työllistymismahdollisuudet jne.. Näistä muodostuu kunnan vetovoima ja samalla se miten nämä asiat oikeasti käytännössä toteutuvat uuden asukkaan arjessa, muodostaa pitkälle kunnan pitovoiman.

Talousarviovuonna ja samalla strategisena linjana pidemmälle tulevaisuuteen, panostetaan uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantiin monin eri tavoin. Palvelujen laatu ja saatavuus ovat keskiössä. Tämä ei tarkoita pelkästään laiskaiteisia peruspalveluja vaan myös vapaa-aikaan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja kaikin tavoin kotona asumisen tukemiseen ja kuntalaisten tasapuoliseen kohteluun liittyviä palveluja ja toimintoja sekä niiden riittävää resursointia. Tulemme toteuttamaan edellä esitetyn lisäksi erilaisia uusien asukkaiden ja työntekijöiden saantiin liittyviä markkinointi- ja muita toimenpiteitä ja mahdollisia hankkeita. Haluamme erottautua positiivisesti kuntakentässä ja haemme ja haastamme tähän työhön olemassa olevia ja uusiakin yhteistyökumppaneita. Salla on hyvä paikka elää, asua, yrittää, investoida ja tehdä työtä. Me tiedämme sen ja haluamme yhä paremmin viestiä sen myös maailmalle.

Tuleva vuosi näyttää investointien valossa mielenkiintoiselta. Eri tavoin ja eri tahoilla on valmistelussa merkittäviä erilaisia yritystoimintaan liittyviä investointeja. Kuntana tuemme omalla osaamisellamme ja verkostoillamme sekä erityisesti maankäytön suunnitteluun ja infrainvestointeihin liittyvillä toimilla näiden hankkeiden realisoitumista. Tarvittaessa olemme myös kumppaneina, kun toimiva yhteistyömalli saadaan syntymään ja kunnan osallistuminen on selkeästi edistämässä kokonaisuuden toteutumista.

Työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen on hyvin tärkeää. Tulevalle vuodelle tähän kiinnitetään erityistä huomiota ja varaamme myös taloudellisia resursseja työhyvinvoinnin edistämiseen. Tämä on myös yksi tapa vakuuttaa avautuviin työpaikkoihin hakemista harkitsevia osajia ja saada näinkin edistettyä uusien asukkaiden saantia Sallaan. ■

*Toivotan kaikille sallalaisille ja Sallan ystäville
rauhallista joulun aikaa ja hyvää uutta vuotta!*

Sallassa 15. marraskuuta 2019

Erkki Parkkinen
kunnanjohtaja

*Niin vuosi vanha taas
jälkeen jää
pala kulkijan elämää.
Mikä kosketti,
sen aina mukana kannan,
mitä muistaa en tahdo
sen mielestä liukua annan.
Nyt vuosi uusi
edessä astuu, kuin vauhko
varsa se ryntäilee.
Tässä vauhdissa monelta
paita taas kastuu,
ennenkuin
tulokas vakaammin astuu.*

Nestori Kellokumpu 14.12.1995

Sallan tiedotuslehti 4 / 2019

www.salla.fi/Kotosallehti

Päätoimittaja: Marja Myllykangas
marja.myllykanga(at)salla.fi

Juttuideat ja palautteet: elina.jokela(at)salla.fi

Työryhmä: Elina Jokela, Tiina Kallio, Annina Luostarinen,
Jarna Pennanen, Petra Pereira Freitas, Risto Pöyliö

Kannen kuva: Elina Jokela
Kotosalla-logo: Kauko Kellokumpu
Taitto: Viestinet, Maire Mattila
Paino: Suomalainen Lehtipaino Oy

Lehti ilmestyy 3 – 4 kertaa vuodessa.

Kansalaisopisto tulevaisuuden sivistyskuntaa rakentamassa

Arvoisa juhlaväki!

Kuin luin kansalaisopiston 120 vuotista historiaa ja mietin tulevaisuuttamme tuli mieleeni ehkä jo kulunut ja vuosien aikana himentynyt sanonta: Kansa joka ei tunne menneisyyttään, ei hallitse nykyisyyttään, eikä ole valmis rakentamaan tulevaisuuttaan.

Kansalaisopiston kehitys on liittynyt ja liittyy edelleen vahvasti vallitsevaan yhteiskunnalliseen kehitykseen ja sivistyksen tarpeeseen, haluun oppia uutta ja ymmärtää itseään ja maailmaa sekä haluun toimia ja vaikuttaa ympäristöön ja elinolosuhteisiin.

Yleisemmin sivistys tarkoittaa ihmiseksi tulemistä ja ihmiseksi tuleminen ei tapahdu ilman kasvatuksellista ns. pedagogista vaikuttamista. Tätä vaikuttamista tapahtuu opettajan opettaessa, kansakoulun kartoissa ja neuleohjetta tai nuottien lukiessa.

Miten ihmiseksi tullaan? Lapsetna äiti sanoi, että ”ole sitten ihmiseksi.” Vaikka äiti jätti sanomatta mitä se tarkoitti, niin jotenkin sitä oppi kovapäininkin tajuamaan mitä se tarkoitti. Sehän tarkoittaa kokonaisuutta. Se on uusien asioiden opettelua ja kehittymistä. Siihen liittyy sekä toisia huomioivaa käytöstä että itsestään huolehtimista. Se ei siis ole lista kieltoja, joita piti noudattaa. Ihmiseksi oleminen tarkoittaa arvoja ja elämäntapaa, joka ohjaa käyttäytymistä.

Sivistystä ei ole siis mitään elitististä hienostelua, korkeakoulutuksen käyneille tarkoitettua vaan se kuuluu meille jokaiselle, ihmiseksi kasvaminen, sivistys. Ei siis turhaa puhua kansalaisopiston yhteydessä vapaasta sivistystyöstä.

Hyvä kuulijat

Kansalaisopistotoiminta sai alkunsa 120 vuotta sitten kun maatalousvaltainen Suomi oli yhteiskunnallisen muutoksen edessä. Teollistumisen ja kaupungistumisen myötä syntyi kokonaan uusi väestöryhmä, kaupunkien työväestö. Ominaista kaupungissa asuville oli pitkä työpäivät kodin ulkopuolella ja vähäinen vapaa-aika, alhaiset palkat ja kehnot asunnot. Vain harva oli käynyt kansakoulun.

Ensimmäinen suomalainen kansalaisopisto perustettiin Tukholman mallin mukaan vuonna 1899 suurimpaan työväenkaupunkiin Tampereelle työväenopistona. Tampereen työväenopiston ensimmäisen lukuvuoden opiskelijoista yli 90 % kuului työväestöön ja noin puolet oli käynyt korkeintaan osan kansakoulua. Opetettaviin aineisiin kuuluivat mm. historia, taloustiede, terveysoppi, fysiikka ja laulu.

Yleisimmin kunnallisina oppilaitoksina työväenopistot korostivat poliittista, yhteiskunnallista ja uskonnollista sitoutumattomuutta. Yhteys työväenliikkeeseen oli kuitenkin läheinen – useat opistoitan oli perustettukin työväenyhdistyksen aloitteesta. Ensimmäinen muulla kuin työväenopiston

Kansalaisopiston juhlassa esiintyi mm. naiskuoro Sallattaret.

Vs. kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Kallio juonsi sekä kirjaston että kansalaisopiston juhlia 3.12.2019.

Jaana Sipola esiintyi opettajansa Petra Pereira Freitaksen kanssa.

Salmivaaran kuoro kansalaisopiston juhlassa.

” Vapaaseen sivistystyöhön investoidut eurot maksavat itsensä takaisin vähintään kolminkertaisena.

Ilia Bodikov esitti yksinlaulua kansalaisopiston juhlassa.

nimellä toimiva kansalaisopisto perustettiin Kuopioon vuonna 1916 toimimaan. Ajatuksena oli, että nimi kansalaisopisto kertoo työväenopistoa paremmin oppilaitoksen olevan tarkoitettu kaikille.

Merkittävä muutos myös Sallan kansalaisopiston perustamiseksi oli vuonna 1963 tullut valtionapudääntö joka antoi mahdollisuuden perustaa kansalaisopistoja myös maaseudulle. Vuosina 1960-1974 perustettiin 150 uutta kansalaisopistoa, joista suurin osa nimenomaan maaseudulle ja nimenomaan kansalaisopiston nimellä. Sallan kansalaisopisto perustettiin vuonna 1974.

Sallan kansalaisopiston toiminnan alkuvuosina opetusta annettiin kudonnassa, käsitöissä, puutöissä, kielissä, yhteiskunnallisissa aineissa ja liikunnassa. Vuosien saatossa kansalaisopistossa on opiskeltu lähes kaikkea mahdollista perhepäivähoitajakoulutuksesta kokoustekniikkaan, riistanhoidosta poronpään keittoon, veneen teosta kylpytynnyrin tekoon ja monia muitakin niin kansanperinteisiä taitoja kuin digimaailman taitoja.

Tänä päivänä kansalaisopistomme on yksi noin 180 kansalaisopis-

toista, joka harjoittaa maassamme vapaata sivistystyötä. Yksi keskeisimpiä toiminnan pääperiaatteista on tuoda opetus lähelle ihmistä, siksi kurssitarjonta perustuu paljolti asiakas- ja kysyntälähtöisyyteen. Opiston kursseille osallistuminen on vapaaehtoista ja omaehtoista kouluttautumista. Kolmas periaate on toteuttaa elinikäisen oppimisen ideaa läpi elämän. Siksi kurssitarjonnasta löytyy erilaisia mahdollisuuksia lapsille aina ikääntyneisiin kuntalaisiin saakka.

Se, mistä me olemme kiinnostuneita, kertoo luonnollisesti opiston kurssitarjontaa. Samalla kurssit kertovat meistä keitä me olemme. Olemme aktiivisia kuntalaisia. Sallan kansalaisopiston kursseille osallistui viime vuonna peräti 875 eri henkilöä eli noin joka neljäs. Kokonaisosallistujamäärä oli 2018 henkilöä eli monet osallistuivat useammalle kuin yhdelle kurssille.

Viime vuosina kansalaisopiston kovin kilpailija lienee edelleen televisio ja internetin erityisesti somen maailma. Tarvitaan paljon perusteluja ja kokemusosajia, jotka hoksauttavat mitä kansalaisopiston kurssit tarjoavat hyvän elämän kokemiseen.

Kansalaisopiston rooli sosiaalisen, henkisen ja psyykkisen hyvinvoinnin tukijana näyttää lisääntyvän kun digi ja some kouluttavat meitä yhä vahvemmin. Kohtaaminen ja vuorovaikutus kasvokkain vähenee ja vuorovaikutus tapahtuu yhä enemmän nopeana viestittelynä ja hymiöinä. Ihmisten kyky pitää huolta toisistaan, empatia ja myötäelämisen kyky heikkenevät kun emme kohtaa toisiamme kehollisina olentoina. Huolena on, että yksinäisyys ja syrjäytyminen lisääntyy.

Tämän päivän tärkeä haaste kansalaisopiston kurssitarjontaan kehittämiseksi on aktiivinen kansalaisuus. Kysymys on siitä miten löytyy oma arvo ja taito antaa arvo toisillekin. Miten oppia näkemään erilaisuutta ja jokaisen ihmisen ainutlaatuisuutta. Yksin emme saa aikaa mitään. Yhteiskunnan eheys lähtee yksittäisen ihmisen eheydestä.

Hyvät kuulijat

Vapaaseen sivistystyöhön investoidut eurot maksavat itsensä takaisin vähintään kolminkertaisena, Itä-Suomen yliopiston tutkimuksen mukaan yhden euron panostus tuottaa 3,4–5,6 euron hyödyt. Kun opiskelijan hyvinvointi lisääntyy niin sosiaali- ja terveysmenot vähenevät.

Tästä kaikesta myötäylpeänä ja suurina mahdollisuuksina näkevänä toivotan onnea meille nyt ja aina!

Marja Myllykangas
Sallan kansalaisopiston rehtori
Juhlapuhe kansalaisopiston juhlassa Sallan kirjastossa 3.12.2019

Päivän yllätysesijntyjä oli Hanna-Leena Metsävainio, jonka mustavalkoinen roolihahmo vei lapset ja lapsenmieleiset mukanaan osallistavassa teatteriesityksessään.

” Vaka pop up - Perheiden päivän tavoitteena oli tehdä ”enemmän yhdessä”.

Museo esitteli vanhoja esineitä ja arvuutteli perinteisiä tuoksujä. Kuvassa olevasta pullosta paljastui karde-mumman tuoksu.

Vaka pop up – Perheiden päivä

Varhaiskasvatuskeskuksessa järjestettiin lauantaina 16.11. Vaka pop up - Perheiden päivä –tapahtuma lapsille, aikuisille sekä ystäville, tuttaville ja asiasta kiinnostuneille henkilöille. Tapahtuman tavoitteena oli tehdä ”enemmän yhdessä” ja tämä tavoite saavutettiin: Perheiden päivä keräsi yhteen arvioilta yhteensä kaksisataa sallalaista toimijaa ja kävijää.

Ulkona VPK esitteli hälytysajoneuvojaan ja Sallan Latu ja Polku järjesti makkarapaistopisteen. Sisätiloissa olivat

Kirjaston väki ohjasi lapset ja aikuiset ihmeelliseen 3D-digimaailmaan

mm. Märkäjärven Martat, jotka möivät joulumaistiaisja ja järjestivät lapsille ongintaa, Vesaiset paistoivat vohveleita ja pitivät kahvilaa ja 4H-yrittäjä Inka Kallioinen möi hattaroita. Jonna Uutela Harjukelo piti Me&I-esittelyä ja neuvolan työntekijät ohjasivat vanhempia Neuvokas perhe – materiaalin käytössä sekä antoivat halukkaille influenssarokotteen. Kulttuuriohjaaja Petra Pereira-Freitas piti perhemuskaria ja varhaiskasvatuksen henkilökunta järjesti joulunamujen valmistusta, joulukorttien

askartelua ja kasvomaalausta sekä lasten kaamoskarnevaalit naamiaisineen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö kiittää lämpimästi kaikkia toimijoita, jotka tekivät Perheiden päivästä täydellisen omalla osallistumisellaan. Tapahtumasta on saatu paljon positiivista palautetta niin isoilta kuin pieniltäkin kävijöiltä ja moni on toivonut tapahtumalle jatkoa. Tehdään jatkossakin ”enemmän yhdessä”!

Jarna Pennanen

Kumpi sinä olet kirjaston käyttäjänä: Irma vai Raija?

Sallan Kirjasto 120 vuotta

Sallan kirjasto juhli 120-vuotista taivaltaan joulukuun alussa. Juhlaluheen piti Lapin aluehallintoviraston kirjastotoimen ylitarkastaja Vesa Sarajärvi. Hän kehuu Sallan kirjastoa poikkeuksellisen aktiiviseksi ja innovatiiviseksi. Henkilökunnan osaaminen näkyy siinä, että pienilläkin resursseilla voidaan saada paljon aikaan. Siitä osoituksena on esimerkiksi

juhlassa nähdyt videot, joissa kirjaston henkilökunta esitteli nykypäivän kirjastopalveluita. Videoissa seikkailevat kuvitteelliset kirjaston asiakkaat Irma ja Raija. He vertailevat keskenään esimerkiksi perinteisen kirjan ja e-kirjan välisiä eroja. Videot pääsee näkemään Youtubesta osoitteessa: bit.ly/irmajaraija1.

Yritysasiantuntija Risto Pöyliö

Kuka olet ja mistä tulet?

Olen Sallan kunnan uusi yritys-asiantuntija Risto Pöyliö ja asun nykyisin Kemijärvellä. Olen syntynyt Savukosken Martilla ja viettänyt siellä elämäni ensimmäiset 10 vuotta. Suomen pohjoisimmassa kylässä Nuorgamissa asuin seuraavat 10 vuotta. Isäni Arvi ja äitini Inkeri pitivät kauppaa noissa paikoissa. He perustivat myös Tulppion Majat matkailuyrityksen. Nuorgamiin muuton yhteydessä yritys myytiin Alatalon Einolle ja Annelille. Kauppaliike myytiin Mularin Toivolle.

Nuorgamista muutin Kemijärvelle ja olen siellä käynyt lukion ja kauppaopiston. Kemijärven verotoimistossa aloitin työt vuonna 1985 ja niissä hommissa menikin seuraavat 33 vuotta. Toimipaikka tosin vaihtui loppuajasta Rovaniemelle. Viimeisimpänä työtehtävänä oli arvonlisäverotuksen asiantuntijatehtävät yritysverotoimistossa.

Äitini sukujuuret ovat Vuorikylässä, hän oli omaa sukua Luusua. Kaiholla hän muisteli tuota kotipaikkaa, joka jäi rajan taakse. Itse olen käynyt siellä kerran ja kaunis paikkahan se on. Erityisesti Vuorijärven kirkas vesi on jäänyt mieleen.

Työnkuvasi, mitä työhösi kuuluu?

Tehtäviini kuuluu kaikki elinkeinotoimintaan liittyvät asiat. Painopiste on aloittavissa yrittäjissä, mutta kaikenlaiset muutkin yrittämiseen liittyvät asiat, kuten yritystoiminnan kehittäminen ja laajentaminen, investoinnit ja sukupolvenvaihdokset, kuuluvat toimenkuvaani. Lisäksi ideoin erilaisia tapahtumia, jotka tukisivat matkailua ja lisäsivät yleistä viihtyvyyttä Sallassa. Minut tavoittaa Sallan kunnanvirastolta, osoitteesta Postipolku 3 ja yhteyden saa puhelimitse numeroon 040 486 8819 sekä sähköpostilla risto.poylio@salla.fi

Mitä pidät Sallasta? Oletko kotiutunut hyvin?

Sallalla on hyvä imago ja tämä on vireä paikkakunta. En olisi muutoin hakeutunut tänne töihin. Aloitin työt lokakuun alussa ja työmatka ei ole ainakaan vielä rasittanut. Jos se alkaa käydä kunnan päälle, niin muutan tänne. Kaveria olen yrittänyt houkutella muuttamaan tänne, mutta se ei ole vielä onnistunut.

Murtomaahiihto, kalastus ja valokuvaus kuuluvat harrastuksiini ja Sallassa on erinomaiset puitteet näille. Lisäksi soitan kitaraa Milestone –yhtyeessä. ■

UUSIA KASVOJA

Sallan suurin pudottaja –kisa käynnistyy

” Santala on ideoinut tapahtumaa alustavasti ja toivoo mukaan nyt asiasta innostuneita laihduttajia.

Julia Santala 4H –yhdistyksen Tuunailaan duunia –hankkeesta kertoo ideastaan käynnistää Sallan suurin pudottaja –kisa.

Ystäviltä tuli Julialle pyyntö järjestää tukea painonhallintaan. Ajatus jäi itämään ja kun hän sattumalta katsoi kotona televisiosta Suurin pudottaja kisa, innostui hän ajatuksesta; järjestetään Sallassa oma suurin pudottaja kisa.

Tammikuun alku olisi hyvä ajankohta käynnistää kisa, koska silloin kaamosaika jää taakse ja on hyvä aika aloittaa elämäntapojen kohentaminen, kertoo Julia ja jatkaa, että Salla –päivien aikaan voitaisiin katsoa miten alkuvuosi on mennyt ja julkistettaisiin voittaja.

Tuleville Sallan hyvinvointimessuille huhtikuun alussa hän toivoo luennoitsijaa ja esiintyjää, joka jakaisi ravintotietoutta ryhmäläisille. Yhtä tärkeää kuin liikunta on oikea ravinto, hän toteaa.

Paikalliset yrittäjät voisivat lähteä mukaan tarjoamalla esimerkiksi suurin pudottaja ravintola-annoksia tai ruokatarjouksia, Julia ideoi.

Santala on ideoinut tapahtumaa alustavasti ja toivoo mukaan nyt asiasta innostuneita laihduttajia. Tapahtumaa voi tulla ideoimaan 18.12.2019 klo 9 Sallan 4H-yhdistyksen tiloihin Kempuraan (os. Ruotsalaistentie 1). Innokkaat voivat myös ottaa yhteyttä suoraan Julia Santalaan puh. 040 620 9965 tai sähköposti: julia.santala@4h.fi ■

Risto Pöyliö

Sallan joulunavaus 2019

Sallan joulunavaus 2019 järjestettiin marraskuun viimeisenä perjantaina. Perinteiseen tapaan joulupukki vieraili lasten luona varhaiskasvatuskeskuksessa ja koulukeskuksessa. Iltapäivällä pukki oli tavattavissa Rajakievarissa. Rajakievarissa järjestettiin lapsille ja lapsenmielisille myös muuta mukavaa ohjelmaa: kasvo-maalausta, pipareiden koristelua, joulu-askarteluja jne. Tunnelma oli lämmin ja varsinainen joulun odotus saattoi alkaa!

Sallan kunnan 4. luokkalaisten oma itsenäisyyspäivän juhla

Kunnanjohtaja **Erkki Parkkinen** oli kutsunut kaikki 4. luokkalaiset valtuustosalin itsenäisyyspäivän juhlavastaanottoon.

Valtakunnalliseen nuorten itsenäisyyspäivän juhliin oli pääministeri kutsunut kaksi kymmenvuotiasta jokaisesta Suomen kunnasta.

Kunnanjohtaja järjesti oman juhlan niille, jotka eivät päässeet mukaan Helsinkiin.

Tervetulo-käyttelyiden jälkeen kunnanjohtaja piti puheen lapsille ja nostettiin maljat yhdessä itsenäiselle Suomelle.

Tämän jälkeen käytiin aktiivista keskustelua lapsia kiinnostavista asioista ja nautittiin

kulttuuriohjaaja **Petra Pereira Freitasin** loihittimia pöydänantimia.

Kunnanjohtaja kysyi mitä toiveita lapsilla olisi koulun varusteiden ja muun suhteen. Lapsilta tuli hyviä ideoita mm. kiipeilyte- lineitä lisää ja kouluruokaan parannusehdotuksia. Kunnanjohtaja lupasi viedä toiveita eteenpäin ja ehdotti opettajille, että koulussa voitaisiin kerran vuodessa järjestää kysely lapsille mitä kehittämistoiveita heillä olisi. Näitä pyritään viemään eteenpäin.

Lopuksi kajautettiin Maamme laulu. ■

Risto Pöyliö

Kunnanjohtaja Erkki Parkkinen järjesti oman juhlan niille, jotka eivät päässeet mukaan Helsinkiin.

Mitä tekee kulttuuriohjaaja?

klo 8:00

Jaahas, katsotaan miltä näyttää tämän päivän aikataulu. Vastaanpa kuitenkin ensin saapuneisiin sähköposteihin, hoidan muutama juoksevan asian ensi viikon konserttia varten, ja juon aamukahvit työkavereiden kanssa.

klo 9:00

Muskarituokiot Kinttalanharjun varhaiskasvatuskeskuksella alkaa! Tänään on vuorossa kolmen eri ryhmän muskarit ja toisena päivänä kahden ryhmän tuokiot. Muskareiden pitämisen olen aloittanut tänä syksynä, ja olen nauttinut suuresti lasten kanssa musisoimisesta! Sitä kautta olen päässyt hyödyntämään musiikkialan koulutustani myös tässä työssä.

12:00

Istutaanpa suunnittelemaan tulevia tapahtumia! Teen päivittäin yhteistyötä mm. museon sekä kirjaston työntekijöiden kanssa. Yhdessä ideoimalla saamme aikaan hienoja juttuja. Jokainen meistä tekee työtään suurella sydämellä ja Sallan kuntalaisten parasta ajatellen.

14:00

Aika siirtyä Rajakievarille! Opetan yksinlaulua kansalaisopistossa, ja nämä tunnit pidän Rajakievarin viihtyisässä ympäristössä.

klo 16:00

Vielä katsaus pieni katsaus sähköposteihin, muutama puhelu ja näin on taas yksi hieno päivä takana täynnä ainutlaatuisia koh-

taamisia.

Päiväni eivät suinkaan ole kaikki samanlaisia, päinvastoin. Kulttuuriohjaajan työ on monipuolista ja erittäin vai-

televaa. Kulttuuritapahtumien, konserttien, teattereiden yms. lisäksi työhöni kuuluu oleellisesti Salla-päivän järjestelyt, joulunavauksen suunnittelu sekä itsenäisyys- ja veteraanipäivän järjestelyt yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Palaute kulttuuripalveluista on meille erityisen tärkeää, jotta osamme kehittää tarjontaa juuri teille kuntalaisille sopivaksi. Omia mielipiteitään ja ideoitaan on tämän vuoden aikana saanut tuoda esille myös kulttuurikahvilassa, joka on järjestetty kuukausittain eri teemoin eri paikoissa.

Mistä minut sitten löytää ja miten palaute kulkee perille? Koska kuljen milloin missäkin, varmin tapa saada minuun yhteys on sähköpostitse ja puhelimitse. Otan ajatuksia myös mielelläni vastaan tapahtumien yhteydessä. Tavoitat minut osoitteesta petra.p.freitas@salla.fi ja puh. 040 543 2408. ■

Petra Pereira Freitas

Joulun ekovinkit ja kierrätysohjeet

Joulun tunnelma syntyy eritoten ihmisten välisestä kanssakäymisestä mutta myös monista erilaisista aineellisista asioista. On kynttilää, joulukukkaa ja joulukortteja puhumattakaan jouluisista herkuista. Jouluna myös muistetaan toisia ihmisiä erilaisilla lahjoilla. Jouluisista asioista kertyy samalla valtava määrä roskeen menevää tavaraa, jonka voi kuitenkin suurelta osin kierrättää.

Lahjojen antamisessa on hyvä muistaa pari asiaa. Lahjo elämyksillä, älä krääsällä. Atk-apu, jalkahoito, itse tehty illallinen, askarteluhetki, elokuvalippu, retki pulkkamäkeen, kotityöapu, kyyti autottomalle, rakkausruno... Aineeton lahja on usein tavaraa mieluisampi.

Jos kuitenkin käärit pakettiin tavaraa, muista seuraavat kierrätysvinkit. Joululahjakääreet eli lahjapaperit ovat kauniita, eri väreillä ja kuvioilla koristettuja joulun tunnelman tuojia. Lahjojen jakamisen jälkeen paperit revitään usein riekaleiksi ja ne joutuvat roskeen. Samoin käynninivärisille ja kimalteleville lahjanaruille. Joululahjapaperit olisi tietysti paras käyttää uudelleen. Jos lahjakääreet avataan sievästi, eikä repien, saadaan seuraavaksi jouluksi lahjakääreet ja –narut valmiina. Jos kuitenkin lahjapaperista on jäljellä vain riekaleet, laita ne naruineen energia- tai sekajätteeseen. Joululahjapaperit eivät kuulu keräyspaperin joukkoon, sillä ne sisältävät runsaasti painovärejä ja teipin jäämiä. Lahjat voi myös paketoita sanomalehteen, jonka voi kierrättää.

Jouluisista asioista kertyy valtava määrä roskeen menevää tavaraa, jonka voi kuitenkin suurelta osin kierrättää.

Sallan kirkonkylältä löytyy nyt keräysastiat paitsi paperille, metallille ja lasille, myös muoville, kartongille sekä puhtaille ja ehjille vaatteille. Muovi- ja pahvipakkausten täytyy olla tyhjiä, puhtaita ja kuivia, jotta ne kelpaavat kierrätykseen. Jos pakkauksen puhdistaminen vaatii paljon lämmintä vettä tai pesuainetta, on ympäristön kannalta parempi laittaa se sekajätteeseen.

Muovipakkausten puristimeen voit laittaa puhtaita ja kuivia kaikki elintarvikepakkaukset, pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset, muovipullot, -kanisterit, ja – purkit sekä muovikassit, -pussit ja – kääreet. Myös styroxista eli virallisemmin EPS-muovista valmistetun pakkauksen voi laittaa muovin keräykseen. Sen sijaan rakentamisessa käytettävää styroxia ei saa laittaa keräykseen. Muovipakkausten täytyy olla erillään toisistaan kannet ja korkit irrotettuna, jotta kierrätyslaitoksessa oleva optinen lukulaite tunnistaa ne paremmin, sillä pakkaukset ovat usein eri muovilatuja. Yleisin pakkauksissa käytettävä kierrätysmerkki on kierrätyskolmio, jonka sisällä on numero. Kierrätyskolmio ilmaisee, että pakkaus on uusiomateriaalia, kierrätettävä tai hyödynnettävissä energiana.

Kaikki näillä merkinnöillä varustetut muovipakkaukset voit laittaa muovipakkausten puristimeen:

Sen sijaa PVC-muovia ei saa laittaa muovikeräysastiaan! Sitä ei yleensä käytetä elintarvikepakkauksissa, mutta maahantuotujen työkalujen tai lelujen pakkauksissa sitä voi joskus nähdä.

Kartonkipakkausten täytyy olla paitsi puhtaita ja kuivia myös mielellään sisäkkäin pakattuja ja litistettyjä. Näin ne vievät vähemmän tilaa kuljetuksessa. Kartonkipuristimeen voit laittaa esim. maito- ja mehutölkit (muoviset korkit täytyy irrottaa ja laittaa muovikeräykseen tai sekajätteeseen), kuivatuotteiden kartonkipakkaukset, muro- ja keksipaketit, paperipussit ja –kassit, munakannet, wc- ja talouspaperihylsyt ja pizzalaatikat.

Metallikeräykseen voit heittää tuikkukynttilöiden alumiinikuoret sekä hautakynttilöiden metalliset kannet. Steariinijäämiä ei tarvitse kaivella pois. Muovisen tyhjän hautakynttilän voi laittaa muovinkeräykseen. Mikäli olet turuut-

tanut kaiken sinapin joulukinkun päälle, vie metallikeräykseen myös tyhjäksi puristettu sinappituubi! Foliovoista ja – kääreistä ruuanjämät voi poistaa kevyesti kylmällä vedellä huuhtaisemalla, lusikalla kaapimalla tai paperilla pyyhkäisemällä. Tämän jälkeen ne voi heittää metallinkeräykseen.

Joulukuusen voi hävittää polttamalla sen pilkottuna ja kuivattuna lämmityksen yhteydessä tai toimittamalla sen jäteasemalle. Joulukukat voi laittaa biojätteeseen. Muista poistaa kukista koristeet, muoviruukut ja muut maatumattomat osat. Jos hoidat joulukukkia oikein, voit saada ne kukkimaan uudelleen. Joulukinkun rasvan voit laittaa kompostiin tai sitten valutat sen esimerkiksi tyhjiin maitopurkkiin ja laitat sekajätteen joukkoon. Rasvaa ei saa missään nimessä kaataa viemäriin!

Joulukortit voi kierrättää kartonkien mukana. Jos jouluaskartelut innostavat, kannattaa säästää kortit ja hyödyntää kuva-aiheet vaikkapa ensi joulun korteissa. Kynttilänjämät ovat polttokelpoista jätettä. Innokkaimmat etsivät netistä askarteluideoita: steariinin voi sulattaa ja muotoilla uudelleen tai jalostaa vaikka munakannojen kanssa sytykeruusiiksi. Ohje löytyy täältä: <http://bit.ly/sytykeruus>

Uuden vuoden tinoja ei ole myyty enää vuoden 2018 maaliskuun jälkeen, mutta jos jollakulla vielä on vanhoja tinoja säilössä, on ne vietävä vaarallisen jätteen kierrätyspisteeseen eli Sallassa hyötyjäteasemalle. Tina nimittäin sisältää nimestään huolimatta lyijyä. Hyviä ja myrkyttömiä vaihtoehtoja tinan valamiselle ovat mehiläisvaha tai sokeri.

Lisätietoja löydät Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:n internetsivuilta

<https://rinkiin.fi/kotitalouksille/lajitteluohteet/>

Elina Jokela
Tiina Kallio

Itsenäisyysjuhlat koulukeskuksessa ja seurakuntatalolla

Hyvät kuulijat, koulun väki!

Suomen itsenäisyyspäivä on valtiollinen juhla. Päivään liittyy tiettyjä traditioita. Meillä koulukeskuksessa on tapana aloittaa itsenäisyyspäivän juhlinta lipunnostolla ja Finlandialla. Finlandia on Jean Sibeliuksen vuosina 1899 ja 1900 säveltämä teos. Laulettuna esitettävän kappaleen sanat kirjoitti V. A. Koskenniemi yli neljäkymmentä vuotta alkuperäisen teoksen säveltämisen jälkeen.

Finlandian sävel on jyrkäv ja sanat vahvasti tulevaisuuteen uskovat, sisukkaat. Sisua on tarvittu aina ja tarvitaan jatkossakin.

Itsenäisyyspäivänä on tapana muistaa niitä, jotka itsenäisyytemme ovat taanneet ja puolestamme taistelleet. Juhlassamme on tapana vaalia veteraanien perintöä. Tämä veteraaniviesti on yksi traditio.

Itsenäisyys ei ole ollut itsensäselvyyttä ja itsenäisenä pysyminen on vaatinut paljon. Viime viikonloppuna tuli kuluneeksi 80 vuotta talvisodan syttymisestä.

Lapin Kansa -lehti julkaisi 30.11. viikonloppuliitteessä artikkelin Viimeinen veteraani **Vilho Kellokumpu**, joka kertoo 101-vuotiaasta Sallan pataljoonan sotilaasta. Tietävästi ainoa elossa oleva pataljoonan sotilas kertoo kokemuksistaan.

Hän oli tuolloin 30.11.1939 21-vuotias viestimies, joka seiso Sallan kasarmin pihalla totisena ja kuunteli, kuinka maaherra Kaarlo Hillilä puhui.

Sallan kasarmilta Kellokummun viestijoukkue komennettiin hiihtämään Kuolajärven länsipuolelle suomalaisten etuvarti-oon. Kaikki kylät ja rakennukset oli määrätty poltettaviksi, jotta vihollisen eteneminen vaikeutuisi. ”Se oli kamala näky”, toteaa Kellokumpu. Palavia taloja, kuolleita hevosia, kaatuneita miehiä läjittäin.

Talvisodassa kuoli yli 25 000 suomalaissotilasta. Heistä yli 70 oli alle 18-vuotiaita, nuorimmat 14-vuotiaita. Sota vaati uhriensa, mutta vapaus jäi.

Muutama vuosi sitten tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolla Simon sotaveteraanien kunniapuheenjohtaja **Armas Ilvo** johti veteraanien laulua. Tämä muistuu mieleeni edelleen ja joka kerta koskettaa erityisen voimakkaasti.

*Hoivatkaa, kohta poissa on veljet,
Muistakaa, heille kallis ol' maa.
Kertokaa lasten lapsille lauluin,
Himmetä ei muistot koskaan saa.*

Ei tule himmenemään, vakuutti presidentti Sauli Niinistö esityksen päätyttyä.

Hyvät kuulijat,

Tänä vuonna itsenäisyyspäivän teemana ovat tieto ja yhteiskun-

Kirkkoherra Antti Kettunen, juhlapuhuja Lapin rajavartioston rajatoimiston päällikkö majuri Heikki Ojala puolisoineen, kunnanjohtaja Erkki Parkkinen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Veli-Erkki Heikkilä puolisoineen Sallan kunnan ja seurakunnan itsenäisyysjuhlassa seurakuntatalolla 6.12.2019

Lukion johtaja Leena Hautajärvi.

nallinen keskustelu.

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** piti lehdistötilaisuuden viime perjantaina. Puheenvuorosaan presidentti Niinistö korosti

sitä, että elämme maailmassa, jossa tiedon määrä ja sen saatavuus sekä osallisuus tiedon jakamiseen ovat tuntuvasti lisääntyneet. Tietovirta, jossa elämme, on valtava, ja sitä hallitsee hektisyys. Tämän päivän tieto ei välttämättä ole sama kuin eilinen. Niinistön mukaan otsakkeet jäävät mieleen ja syvempi taustoittaminen ja asiaan paneutuminen voivat jäädä kapeiksi. Myös lähdekritiikki voi unohtua. Vaarana voi olla puolittouksien esittäminen.

Niinistö puhuu maalittamisesta viime vuosien ilmiönä. Lakimiesliitto määrittelee tämän maalittamisen olevan järjestelmällistä toimintaa, jossa kohteeksi otetusta henkilöstä tai hänen läheisistään kaivetaan tietoja eri lähteistä. Tietojen epäasiallisella käytöllä pyritään vaikuttamaan henkilön toimintaan. Jos tähän suuntaan mennään, tästä tulee vaikea paikka elää kaikille. Jos hyökätään yksilöitä vastaan, se on aikamoinen tuskan tila kohteelle.

Jos tämä suunta vahvistuu,

yhteiskunnasta tai maailmasta yleensäkin voi tulla vaikea paikka elää. Sosiaalinen media ja kritiikin harkitsematon tiedon jakaminen osaltaan ehkä lisäävät tätä ongelmaa. On syytä siis kiinnittää huomiota myös klikkaamiseen.

Mitä asialle voisi tehdä? Tasavallan presidentti Sauli Niinistö otti tiedotustilaisuudessa esille ajatuksen omiensa ohjaamisesta. Me kaikki kuulumme yhteisöihin, ja niissä on tapana ojentaa tai ohjata, jos joku on harhateillä. Toki sananvapaus kytkeytyy asiaan läheisesti. Perinteisen tiedonjakamisen osalta, esimerkiksi tv:ssä tai lehdistössä on tiukat säännöt siitä, kuka vastaa sisällöstä. Julkaisijan on aina syytä muistaa myös vastuunsa.

Suomen vahvuutena on aina ollut kyky toimia yhdessä, tilan antaminen erilaisille mielipiteille ja tiedon monipuolinen käyttäminen. Jokainen voi osaltaan edistää kunnioittavaa keskustelukulttuuria sekä vahvistaa luottamusta tietoon ja asiantuntijuuteen, ja mikä olennaisinta, pysyä totuudessa. Tämä rakentaa luottamusta.

” Suomi on maailman onnellisin maa ja kaikkein tyytyväisin maa. Presidentti Niinistö korostaa sitä, ettei onnellinen ja tyytyväinen ihminen toista paina, vaan hänellä on malttia ja tolkkua.

Koulumaailmassa annamme eväitä ajatteluun, sen kehittymiseen, tiedon käsittelemiseen ja tarkoituksenmukaiseen kriittiseen pohdintaan. Me toimimme myös esimerkkinä.

Erilaisissa yhteisöissä toimiminen vaatii kykyä noudattaa sääntöjä ja sitoutumista yhdessä sovittuihin asioihin. Vaaditaan myös kykyä tehdä kompromisseja ja taitoa nähdä toisten näkökulmia tai ainakin tahtoa yrittää ymmärtää toisten mielipiteitä.

Koulussa tietysti toimintaamme ohjaavat niin lait, asetukset, opetussuunnitelmat kuin arvotkin. Tässä hetkessä haluan nostaa arvoistamme esille myönteisen ja kannustavan puhe- ja toimintakulttuurin, toisten ihmisarvon kunnioittamisen ja erilaisten näkökulmien ymmärtämisen.

Suomi on maailman onnellisin maa ja kaikkein tyytyväisin maa. Presidentti Niinistö korostaa sitä, ettei onnellinen ja tyytyväinen ihminen toista paina, vaan hänellä on malttia ja tolkkua. Samoin Niinistö korostaa vastaanottamisen taidon merkitystä. Jokaisen tulisi olla tiedon ja kohtuullisen yhteiskunnallisen keskustelun puolustaja.

Hyvät kuulijat,

Luonto, ympäröivä maailma, pienet yksityiskohdat, suuret ihmeet ovat silmiemme edessä. On syytä ihaila ja olla ylpeä. Puheeni loppuun olen halunnut liittää videokuvauksen Suomen ja Lapin uskomattoman kauniista luonnosta. Haluan kiittää valokuvaaja **Riku Karjalaista**, joka antoi luvan esittää seuraavaksi nähtävä video.

Sen myötä haluan toivottaa meille kaikille oikein hyvää itsenäisyyspäivää! ■

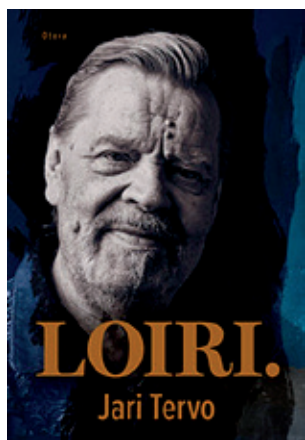
Leena Hautajärvi
Sallan lukion johtaja
Koulun itsenäisyyspäiväjuhla
5.12.2019

9b-luokan oppilaat esiintyivät itsenäisyysjuhlassa koulukeskuksessa.

Kirjaston vinkit pukinkonttiin

AIKUISILLE

Tämä on Jari Tervon kirjoittama ensimmäinen elämäntarina.

Vesa-Matti Loiri syntyi tammikuun neljäntenä 1945 Helsingin Naistenklinikalla. Poika räkäisi lumisateeseen aamuun kello 5.05. Viisikymmentäkolme senttiä pitkä vastasyntynyt painoi 3660 grammaa. Hän sai päähänsä ison synnytyspahkan. Se katosi seuraavana päivänä. Pahka

on nestekertymää, joka kehittyi sikiön pään ihoon ja sen alaiseen kudokseen synnytyskanavan puristuksesta.

Kuukauden ja Sveitsin päivän vanhana poika kas-tettu. Hänellä oli kastajaisissaan yllään valkoinen kolttu. Lily-äidillä oli ollut sama mekko, kun hänet ristittiin.

Tulokkaan vasen silmä oli ruskea ja oikea sininen. Kun tällaisiin silmiin katsoo, maa viettää. Tuntuu kuin tuijottaisivat silmiin kahta ihmisten tai halaisi kolmikätistä.

Samasilmäiset yrittivät selvittää kiipelissä tuomitsemalla. Niin oli tehty vuosisatoja. Pahasilmäisen epäiltiin solmineen kontrahin Saatanansa kanssa; tuo tuskin kuului Herraa pelkääväisiin. Muutamalle ihmiselle tuhannesta sattuu eriparisilmät.

Kaunokirjallisuuden Finlandia-palkinnon 2019 voittaja. Kansainvälisen tähtikirjailijan Pajtim Statovcin lumoava romaani sokeasta rakkaudesta, sodasta, kodittomuudesta ja kaipauksesta.

Arsimilla on vaimo, mutta kun hän tapaa Pristinan yliopistolla lääketie-

detä opiskelevan Milosin, hän ei voi kuin ottaa tavaransa ja seurata. Heidän välilleen syttyy kiihkeä suhde, joka jatkuu, kunnes sota ajaa Arsimin perheineen maanpakoon. Kun Arsim vuosia myöhemmin palaa yksin sodan runnomaan Pristinaan, alkaa epätoivoinen etsintä. Mitä Milosille, ja mitä heille, oikein tapahtui?

Yhtä aikaa ajaton ja ajankohtainen teos häikäisee kiihkeydellään, fyysisyydellään sekä hui- maavalla kielellisellä kauneudellaan. Samalla se on armoton avioliittokuvaus sekä hurja kertomus ihmisestä oikeuskoneiston hampaissa.

Sofi Oksanen koirapuisto on kahdessa aikatasossa vyöryvä kertomus nykypäivän Helsingistä ja Ukrainan itsenäisyyden vuosista, hedelmöitysbisneksestä ja korruptiosta. Samalla se on syvän inhimillinen tarina uskollisuudesta, rakkaudesta ja lapsensa menettä-

neestä naisesta.

Sofi Oksanen yhdistää Euroopan lähihistoriaa luotaavan realismin ja psykologisen trillerin. Teos nostaa kaunokirjallisuutemme uuden teeman: liiketoiminnaksi valjastetun lapsitehtailun maailman.

Jo Nesbon uusi Harry Hole –trilleri.

Metsästystarvikeliikkeen omistaja näkee jokeen asennetun videokameran kuvasta koskessa huljuvan hameen, ja sitten veden valtaaman auton, jonka sisällä on mies. Tämä yrittää päästä ulos autosta, ja hänessä on jotakin tuttua... kasvojen poikki kulkeva arpi ja metallisen harmaa keskisormi.

Harry Hole ja hänen vaimonsa Rakel ovat muut-

taneet erilleen ja Harry on palannut rikostutkijaksi. Sitten murhaaja iskee, ja osuu niin lähelle Harrya, ettei tätä voida edes harkita mukaan tutkintaryhmään. Päinvastoin, todisteet alkavat yhä selvemmin viitata Harryn syyllisyyteen. Eikä Harry muista tapahtuneesta mitään.

Holella on kaksi mahdollista kostajaa, joista toinen on niin lähellä, ettei sitä huomaa. Vaan kostonjano on myös Harry Hole itse. Ja hänen kostonsa on lopullinen.

OSTA KIRJOJA PUKINKONTTIIN SALLAN KIRJASTOSTA

Eellusmiehiä ja muita kertomuksia	10,00 e
Erkkilä Veikko: Kylmää sotaa Lapissa	30,00 e
Seppo Alajoutsijärvi: Vaivaishoidosta vanhainkotiin	40,00 e
Niko Ryttilähti: Sallan saamelaisperäiset paikannimet	20,00 e
Muistojen kalenteri 2020 1	0,00 e

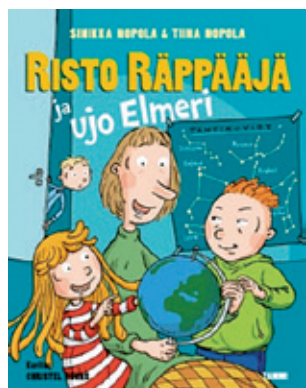
LAPSILLE JA NUORILLE

Neropatit päiväkirja on vuosikymmenen nuortenkirjailijoihin kuulunut Jeff Kinney on saanut kolmellatoista sarjakuvahenkisellä romaaniin häämäästyttävät joukot

nuoria kautta maailman lukuharrastuksen pariin.

Sarjan 14. kirjassa Heffleyn perhe saa yllättäen perinnön ja päättää remppaa kotitalon kertahetimitä uuteen uskoon. Pian heille kuitenkin valkenee, että remontti- hoidossa piilee vaaransa. Kun tilanne kriisiytyy, herää kysymys, voivatko Heffleyn edes jäädä taloonsa... vai onko edessä pakkomuutto muualle?

Sinikka ja Tiina Nopolan luoma Risto Rappääjä on ollut Suomen suosituimpia lastenkirjahahmoja jo yli 20 vuoden ajan!

Tässä kirjassa Rauha Rappääjä päätyy erikoisen kampanjan keulahahmoksi: hän tulee luvanneeksi televisiossa, että ujo lapsi

voidaan reipastaa viikossa. Hän majoittaa aran sukulaispojan Elmerin Rappääjille, ja aktivointi alkaa.

Elvi-tädin mielestä arat lapset karaistaan huutamalla ”ylös, ulos ja lenkille”. Nelli haluaisi ystävystyä Elmerin kanssa, mutta Risto pitää poikaa lapsellisena. Nelli on huomannut, että Elmerillä on käsittämättömän paljon tietoa maailman eri asioista. Risto ei usko, kunnes hän päätyy Nellin ja Elmerin kanssa lasten tietovisailuun.

Lennart on prepannut Ristoa avaruusasioissa, ja Risto uskoo leuhkasti olevansa tähtitiede-ekspertti. Mutta visailu tuottaa sekä katsojille että osallistujille monia yllätyksiä!

Aino Havukaisen ja Sami Toivosen kirjassa Tatu ja Patu tarjoavat outoja, hurjia ja hauskoja juttuja Oletteko kuulleet Hirviö-Hirviöstä, jossa on kaikki maailman hirviöt? Tai Vlad selittäjästä, teko-

littää kaikkia asiat itselleen parhain päin? Tai salaperäisestä hedelmäva’asta, joka saa tuotetuotteet sekoamaan. Tai villipolku-pyöristä, joita vain lapset osaavat kesyttää.

Kesyttömiä, villejä juttuja laidasta laitaan.

Sallalle uusi brändi ja nettisivut

Sallassa ollaan uudistusten äärellä, sillä kuntaan on toteutettu brändiuudistus ja uudet nettisivut yhtä aikaa. Puolitoista vuotta sitten nettisivu-uudistuksen äärellä huomattiin, että myös brändi kaipasi kiipeasti päivittämistä. Edeltävä brändityö tehtiin reilut kymmenen vuotta sitten, ja

sen myötä saatiin onnistunut slogan: In The Middle of Nowhere. Slogan on tullut meille jäädäkseen, joskin logo, tekstifontit, värit ja kuvamaailma on saanut raikkaan uuden tuulahduksen. Uudet Sallan kunnan ja matkailun nettisivut saadaan käyttöön alkuvuo-

desta. Sivut toteutetaan kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi. Julkistaminen tapahtuu Matka2020-messuilla Helsingissä 17.1.2020 yhdessä uuden brändin kanssa. ■

Eerika Tuomas

Lahjaideoita museokaupasta

Kirjojen ystäville

Museon omat julkaisut: Niko Ryttilahden Sallan saamelaisperäiset paikannimet tulkintoineen 20 € ja Eellusmiehiä ja muita kertomuksia 10 €. Museokaupasta löydät yli 100 eri kirjaa!

Lappilaista taidekäsityötä

Upeat koivutarjottimet taideaiheella 45 €, lasinaluset 6 € / kpl ja korvakorut 40 €.

Sallalaisia tuliaisia

Paikallisia käsityöitä ja elintarvikkeita, mm. leiviniina 10 €, patalappu 9,90 €, pienet kuksat 25 € ja lammassällyke 9 €.

Lapsille

Satukirjoja: Suomalainen tonttukirja 20 €, Jouluja Hissel! 18 € ja Hopeasarvinen poro 20 €, vanhan ajan karkkitaanot 3 € sekä neuletuotteet 15 €.

Aineeton suosikkilahja

Museokortti 69 € - vuosikortti yli 300 museoon Suomessa! Joulutarjouksena lisäkuukausi kaupan päälle. Muista myös Muistojen kalenteri 2020 (10 €)!

Viimeinen päivä joululahjojen hankkimiseen museolta lauantaina 21.12!

Tulossa joulumyyntiin: Kuiskaajan Kuolajärvi

Erkki Hautalan tuorein tarinakokoelma Kuiskaajan Kuolajärvi – tarinoita Kuolajärveltä ja Sallasta 1800-luvun lopulta 1950-luvulle ilmestyy joulumyyntiin. Kirjan sivuille on koottu Hautalan vuosien 2014–2018 kirjoituksia Koti-Lappi-lehden Kuiskaaja-palstalta. Julkaisun tarinat vastaavat muun muassa kysymyksiin kuka käytti peitenimeä Werner Müller, ketä olivat pottuvarkaajat ja pyykkärit jatkosodan vuosina Sallan rintamalla sekä minkälaisia olivat savottapoikien senssipalstat. Julkaisua voi ostaa Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museosta sekä Sallan kirjastosta hintaan 16 €.

Mauri Kunnaksen kirjoittama kaikkien aikojen hauskin kirja nukkumaanmenon ihanoudesta ja kamaluudesta.

Iltarutiineja, nukahtamista estäviä asioita, pimeänpelkoa, suloisia unia ja painajaisunia – kaikki nukkumisesta ja hyvistä unista selviää, kun seurataan Herra Hakkarista seikkailulle halki nukkuvan kaupungin.

Jokaisella on omat iltarutiininsa, jotka auttavat saamaan unen päästä kiinni: Mauno tarvitsee tutkinsa ja vaari iltautuisensa. Igor ei voi kuvitellakaan menevänsä nukkumaan lukematta kirjaa.

On myös asioita, jotka estävät nukahtamista: Ee-

mil pelaa tietokonepeliä ja Elleellä on jano.

Joskus pimeä alkaa pelottaa: siksi Tatu Oja pyytääkin päästä lastensa keskelle nukkumaan, kun vaimo on poissa.

Painajaisia pelkäävät kaikki – paitsi Herra Hakkarainen sen jälkeen, kun on tehnyt tuttavuutta Painajaisien ystävällisen perheen kanssa.

JOULUN AJAN AUKIOLOAIKOJA 2019

SALLAN SOTA- JA JÄLLEENRAKENNUSAJAN MUSEO

Avoinna ti - la klo 10–17

Poikkeavat ajat:

24.–26.12. suljettu
31.12. avoinna klo 10-16
1.1.2020 suljettu

KIRJASTO

Avoinna ma – pe klo 9 – 17

Poikkeavat ajat:

23.12. klo 9 – 16
31.12. klo 9 – 16
24. – 26.12. suljettu
1.1.2020 suljettu

LIIKUNTAKESKUS

Avoinna päivittäin klo 14.30 – 20.30

Poikkeavat ajat:

24.12. suljettu
29.12. suljettu
31.12. avoinna klo 10 – 16.30
1.1.2020 suljettu

NUORISOTILA NORIS

20.12 klo 16 – 23

Noriksen pikkujoulut

21.12 klo 16 – 22

22. – 25.12 suljettu

26.12 klo 15 – 22

27.12 klo 16 – 22

28.12 klo 16 – 22

29. – 30.12 suljettu

31.12 klo 14 - 20

Teemu Ikonen konserttoi Sallassa

Koillis-Lapin musiikkiopiston kasvatti, Sallasta kotoisin oleva pianisti **Teemu Ikonen** pakkaa parhaillaan reppuunsa pelkästään pari tuhatta Norjan kansallissäveltäjä Edvard Griegin säveltä. «Ei riitä, että kaikki tulee mukaan, täytyy muistaa sommitella ne sitten perillä vielä samaan järjestykseen.» naureskelee pianisti.

Ikonen toimii ammattiin tähtäävien nuorten koulutusohjelman pianistina, sekä pianonsoitonopettajan virassa Asker kulturskolessa, 20 kilometriä Oslosta länteen. Lisäksi Ikonen toimii useiden orkestereiden sekä Norjan suomalaisen seurakunnan pianistina.

Ikonen on koulutukseltaan Norjan Grieg Akatemiasta valmistunut esittävän säveltaiteen maisteri.

Kotimaassa Ikonen on opiskellut mm. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa, Sibelius-Akatemian täydennyskoulutuskeskuksessa, Kuopion Musiikki- ja Tanssiakatemiassa sekä Helsingin konservatoriossa.

«Aivan huippua tulla esiintymään kotikirkkoon. Kyllähän ne eväät ja rohkeus lähteä merta edemmäs kalaan tuli jo Sallasta, ja varsinkin Koillis-Lapin musiikkiopistosta.

Aloitin pianonsoiton 9 -vuotiaana Piotr Krystosiakin oppilaana, eikä me mistään suomenkielen grammatiikasta piitattu. Mestari-kisällä periaatteella mentiin aina lukion lop-

puun saakka.

Vuosien myötä olen tunnustanut myös kuinka paljon kannustusta ja tukea sain alueen muilta ammattimusiikoilta, kuten Vermaksen Ollilta tai Akolan Kaisalta. Ja ala-asteen luokanopettajani Liisa Haunio minun alunperin houkutteli musiikkiopiston pääsykokoi-

siin. Paljon on ihmisiä, joille olen kiitollinen. Sallaan kirkkoon liittyy paljon hienoja muistoja, ja toivottavasti tammikuussa tulee yksi lisää, tervetuloa kuuntelemaan!»

Miksikö konserttiin?

Koska taidetta ja musiikkia tarvitaan, Minna Canthin sanoin:

”Taide pehmentää sydämen, hienontaa luonteen, lauhentaa tavat. Se herättää inhoa raakuuteen, sääliä heikkoja kohtaan, myötätuntoisuutta ja hellyyttä kärsiviin; se avaa silmät kauneutta näkemään ja ihailemaan sielläkin, missä tylsempi mieli huomaa vaan rumuutta. Taide rakastaa elämää, se etsii elämää ja löytää elämää kaikkialta.” ■

” Koillis-Lapin musiikkiopiston kasvatti, Sallasta kotoisin oleva pianisti Teemu Ikonen tulee esiintymään kotikirkkoon Sallaan.

Sallassa tapahtuu

JOULUKUU

- 12.12. klo 18.30 Musiikkiopiston joulukonsertti, Sallan koulukeskus
14.12. klo 16.00 Kauneimmat joululaulut Paloperällä, Sallan seurakunta
17.12. klo 18.00 Huomisen todistajat –tanssiteatteriesitys, Sallan koulukeskus
19.12. klo 17.00 Kauneimmat joululaulut, Oulangan luontokeskus
22.12. klo 14.00 Kauneimmat joululaulut, Sallan kirkko
25.12. klo 22.00 Bat ja Ryyd Show ja Disco, Papana Pupi
31.12. klo 22.00 Iskuporakone, Papana Pupi

TAMMIKUU 2020

- 13.01. klo 18.00 Teemu Ikonen pianokonsertti, Sallan kirkko
31.01. klo 22.00 Megax Disco'90, Papana Pupi

HELMIKUU

- 14.02. klo 22.00 Kitara soi - Antti Kajander, Papana Pupi
17.02. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
19.02. klo 22.00 Jari Parikka / The Bänd, Papana Pupi
21.02. klo 18.00 Heikki Ruokangas & Anne-Mari Kanninen, Sallan Rajakievari
21.02. klo 22.00 The Beatcakes –Beatles Tribute, Papana Pupi
22.02. klo 21.00 Jore Marjaranta, Keloravintola
24.02. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
26.02. klo 22.00 Jari Parikka / The Bänd, Papana Pupi
28.02. klo 22.00 House Band, Papana Pupi

MAALISKUU

- 02.03. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
04.03. klo 22.00 Jari Parikka / The Bänd, Papana Pupi
06.03. klo 22.00 Duo Badfellas & Burleski Show, Papana Pupi
09.03. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
13.03. – 15.03 .SUURI POROVIIKONLOPPU, Sallatunturi
13.03. klo 19.00 Kalle Peuran pianokonsertti, Sallan kirkko
14.03. klo 22.00 Porotanssit: Nelituuli, Papana Pupi
16.03. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
20.03. klo 22.00 Teatteri Eurooppa 4 – Papana Speciali, Papana Pupi
21.03. klo 22.00 Teatteri Eurooppa 4 – Revyy, Papana Pupi
22.03. klo 10.00 Sallan Laturetki, Sallan koulukeskus
23.03. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
25.03. klo 16.00 KeloRock, Keloravintola
27.03. – 29.03. Talvisodan muistohiihto Kemijärveltä Sallaan
28.03. klo 09.00 Viinakauppahiihto Saijan kylältä Sallan kirkonkylälle
29.03. klo 13.00 Talvisodan muistohiihdon juhla, Sallan koulukeskus
30.03. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi

HUHTIKUU

- 01.04. klo 10.00 Sallan Museo 10 vuotta, Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo
03.04 – 04.04. Hyvinvointimessut, Sallan liikuntakeskus
06.04. klo 22.00 Tanen karaoke, Papana Pupi
11.04. klo 19.00 Katri Ylander duo, Sallan Poropuisto

Muutokset mahdollisia.

Sallan seurakunta

Jouluaaton hartaudet 24.12.2019:

- klo 12.00 Saijan hautausmaa
- klo 13.00 Sallan hautausmaa
- klo 14.00 Kursun hautausmaa
- klo 15.00 Hautajärven hautausmaa
- klo 16.00 Joulurauhan julistus Sallatunturilla
- 25.12. klo 08.00 Jouluaamun messu Sallan kirkko
- 25.12. klo 11.00 Joulupäivän messu Kursun kirkko
- 26.12. klo 11.00 sanajumalanpalvelus Sallan kirkko
- 26.12. klo 14.00 sanajumalanpalvelus Hautajärven kirkko

Kahden päivän hiihtomarssi Talvisodan muistoksi

Ruotsalaiset vapaaehtoiset suorittavat jälleen yhdessä sallalaisten ja kemijärveläisten kanssa Talvisodan Muistohiihdon välillä Kemijärvi – Salla 27. – 29.3.2020. Hiihto on järjestetty viiden vuoden välein. Ensimmäinen hiihto järjestettiin vuonna 1975.

Tapahtuman alustava ohjelma on seuraava:

26.3.2020 seppeleen lasku Kemijärven sankarihautausmaalle

27.3.2020 hiihto välillä Kemijärvi – Kursu. Yöpyminen Kursun seurakuntakeskuksessa.

28.3.2020 hiihto välillä Kursu – Paikanselkä. Hiihdon jälkeen seppeleiden lasku ja kenttälounas Paikanselässä.

29.3.2020 Jumalanpalvelus ja seppeleiden lasku Sallan kirkossa, jonka jälkeen juhla Sallan koulukeskuksessa.

Lisätietoja: Kalevi Korhonen puh. 0400 765 219